

Τα Απομνημονεύματα του στρατηγού Μακρυγιάννη

«Αδελφοί αναγνώστες!

Επειδή έλαβα αυτείνη την αδυναμία να σας βαρύνω με την αμάθειά μου (αν έβγουν εις φως αυτά οπού σημειώνω εδώ και ξηγώμαι πότε με κόλλησε αυτείνη η ιδέα, - από τα 1829, Φλεβαρίου 26, εις το 'Αργος- και ακολουθώ αγώνες και άλλα περιστατικά της πατρίδος) σας λέγω, αν δεν τα διαβάσετε όλα, δεν έχει το δικαίωμα κανένας από τους αναγνώστες να φέρη γνώμη ούτε υπέρ, ούτε κατά.

Ότι είμαι αγράμματος και δεν μπορώ να βαστήσω ταχτική σειρά στα γραφόμενα, και... τότε φωτίζεται και ο αναγνώστης. Μπαίνοντας εις αυτό το έργον και ακολουθώντας να γράφω δυστυχήματα αναντίον της πατρίδος και θρησκείας, οπού της προξενήθηκαν από την ανοησίαν μας και 'διοτέλειά μας και από θρησκευτικούς και από πολιτικούς και από 'μάς τους στρατιωτικούς, αγαναχτώντας και εγώ απ' ούλα αυτά, ότι ζημιώσαμε την πατρίδα μας πολύ και χάθηκαν και χάνονται τόσοι αθώοι άνθρωποι, σημειώνω τα λάθη ολωνών και φτάνω ως την σήμερον, οπού δεν θυσιάζομε ποτές αρετή και πατριωτισμόν και είμαστε σε τούτην την άθλια κατάστασιν και κιντυνεύομεν να χαθούμεν».

Εισαγωγή των Απομνημονευμάτων του Μακρυγιάννη.

Ο στρατηγός Ιωάννης Μακρυγιάννης (1797-1864) είναι ένας από τους πρωταγωνιστές του απελευθερωτικού αγώνα. Αλλά και μετά την απελευθέρωση εξακολούθησε να αγωνίζεται εναντίον της απολυταρχίας και είναι ο κύριος εμπνευστής και ο αρχηγός του κινήματος της 3ης Σεπτεμβρίου 1843, που είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσει η Ελλάδα το πρώτο της σύνταγμα (1843). Σε ηλικία 33 ετών μαθαίνει γράμματα, για να γράψει «τον βίο του», όπως λέει ο ίδιος. Άρχισε να γράφει τα απομνημονεύματά του από το 1829 και φτάνουν χρονολογικά έως το 1850. Το 1852 συνελήφθη με την κατηγορία ότι σχεδίαζε δολοφονία του Όθωνα και καταδικάστηκε σε θάνατο. Η ποινή του όμως μετατράπηκε και στα 1854

αφέθηκε ελεύθερος. Μετά την αποφυλάκισή του, ολοκλήρωσε τα απομνημονεύματά του. Πρόκειται για ένα αληθινό λογοτεχνικό εντρύφημα, γραμμένο σε λαϊκό ύφος, γλαφυρότατο και ανεπανάληπτο.

Τα χειρόγραφά του τα ανακάλυψε στο βάθος ενός...τενεκέ*, το 1900, τα αποκατέστησε με πολύ κόπο, τα σχολίασε και τα εξέδωσε (1907) ο λογοτέχνης Γιάννης Βλαχογιάννης. Αργότερα αυτό το έργο τράβηξε την προσοχή των πνευματικών ανθρώπων του τόπου μας όχι μόνο για τις ιστορικές πληροφορίες που περιέχει και για το αγνό πατριωτισμό που το διαπνέει, αλλά και γιατί φανερώνει ένα πηγαίο και δυνατό πεζογραφικό ταλέντο με πολλές αφηγηματικές αρετές. Το απλό και ανεπιτήδευτο ύφος του θεωρήθηκε υποδειγματικό και πολλοί από τους αξιόλογους λογοτέχνες μας, με πρώτο τον Σεφέρη, αναγνωρίζουν το Μακρυγιάννη για δάσκαλό τους. Και είναι πραγματικά, γιατί ο Μακρυγιάννης αποτελεί την καθαρότερη έκφραση του λαού.

Ο Γιάννης Βλαχογιάννης, προλογίζοντας τα Απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη, επισημαίνει, ορθά, πως ο στρατηγός *«γράφη τρόπον τινά διά της σπάθης και ουχί διά της γραφίδος»*. Και ο τρόπος γραφής του είναι *«σύμφωνος προς τον φυσικόν και ηθικόν χαρακτήρα του Μακρυγιάννη, ούτινος το ελάττωμα ή το προτέρημα, κατά περιστάσιν, εν πολέμω και εν ειρήνῃ, εν έργω και εν λόγῳ, υπήρξεν ο οργή»*.

Τα Απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη, εκτός του ότι αποτελούν σημαντικότατη, μοναδική και πολυτιμότερη ιστορική πηγή, συγχρόνως είναι και μια διαρκής υπόμνηση προς όλους τους Νεοέλληνες ότι πρέπει πάντοτε, πέρα από πάθη και αντιθέσεις, να προτάσσουν για το καλό της πατρίδας το «εμείς» αντί του «εγώ».

* Η οικογένεια Μακρυγιάννη δεν ήξερε την ύπαρξη των Απομνημονευμάτων. Ο Βλαχογιάννης, οδηγούμενος από κάποια πληροφορία που είχε βρει σε κάποιο παλιό βιβλίο ή χειρόγραφο (δεν θυμάται πια) αποτάθηκε στο συνταγματάρχη Κίτσο Μακρυγιάννη, γιο του στρατηγού, και τον παρακίνησε να ψάξει. Σε καμιά δεκαπενταριά μέρες ο Κίτσος τον ειδοποίησε πως είχε βρει ένα χειρόγραφο, χωμένο σ' ένα τενεκέ παραριγμένο σε μια απόμερη γωνιά του σπιτιού. Το χειρόγραφο ήτανε μουχλιασμένο από την υγρασία, μα δεν είχε ακόμα αποσυντεθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές είναι θαύμα πως διατηρήθηκε απάνω από πενήντα χρόνια ...

Πηγές

Κείμενο: durabond.ca | ligas-books.gr | el.wikipedia.org | aparadektoi.gr | ekloges.com.cy | logomnimon.wordpress.com